

ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Ας δούμε πως επισημαίνονται κάποιες έννοιες στο θεόπνευστο έργο του **Μεγάλου Βασιλείου «Εξαήμερος»:**

- ✿ «'Εν αρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός. Τὰ ἀπὸ χρόνου ἀρξάμενα πᾶσα ἀνάγκη καὶ ἐν χρόνῳ συντελεσθῆναι. Εἰ ἀρχὴν ἔχει χρονικὴν, μὴ ἀμφιβάλῃς περὶ τοῦ τέλους». Δηλ. το «Εἰς τὴν ἀρχὴν δημιούργησε ὁ Θεός» μας γνωστοποιεῖ χρονικὴ ἔναρξη, ἀρα μας προαναγγέλει συγχρόνως τὴν ὑπαρξὴ τέλους.
- ✿ «'Εν ἀρχῇ ἐποίησεν, ἐπειδὴ ἀμερές τι καὶ ἀδιάστατον ἡ ἀρχή. Ὡς γὰρ ἡ ἀρχὴ τῆς ὁδοῦ οὐπὼ ὁδός, καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς οἰκίας οὐκ οἰκία, οὕτω καὶ ἡ τοῦ χρόνου ἀρχὴ οὐπὼ χρόνος, ἀλλ' οὐδὲ μέρος αὐτοῦ τὸ ἐλάχιστον». Δηλ. ἡ ἀρχὴ λαμβάνεται μηδενικοῦ μήκους, σαν ἓνα μαθηματικὸ σημεῖο, που εἶναι ἀδιάστατο.
- ✿ «'Ἦν γὰρ τι, ὡς ἔοικεν, καὶ πρὸ τοῦ κόσμου τούτου, ὃ τῇ μὲν διανοίᾳ ἡμῶν ἐστὶ θεωρητὸν, ἀνιστόρητον δὲ κατελείφθη, διὰ τὸ τοῖς εἰσαγομένοις ἔτι καὶ νηπίοις κατὰ τὴν γνῶσιν ἀνεπιτήδειον». Δηλ. πέρα ἀπὸ τα περιγραφόμενα τοῦ κόσμου τούτου δημιουργήματα, υπήρχε καὶ κάποια ἄλλη (πνευματικὴ) δημιουργία, ἡ ὁποία δεν ἰστορήθηκε στὴν Γένεση, γιὰ τὴν νηπιότητα τοῦ τότε κόσμου.
- ✿ «'Ἰνα οὖν δειχθῆ ὅτι ὁ κόσμος τεχνικὸν ἐστὶ κατασκευάσμα, προκειμένον πᾶσιν εἰς θεωρίαν, ὥστε δι' αὐτοῦ τὴν τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν σοφίαν ἐπιγινώσκεισθαι, οὐκ ἄλλη τινὶ φωνῇ ἐχρήσατο ὁ σοφὸς Μωϋσῆς περὶ αὐτοῦ, ἀλλ' εἶπεν, 'Εν ἀρχῇ ἐποίησεν· οὐχὶ ἐνήργησεν, οὐδὲ ὑπέστησεν, ἀλλὰ 'Ἐποίησεν.» Δηλ. Ὁ κόσμος εἶναι τεχνικὸ κατασκευάσμα πρὸς δόξαν τοῦ δημιουργοῦ του, δηλ. τοῦ Θεοῦ, γιὰυτό καὶ ὁ Μωϋσῆς δεν εἶπε γιὰ τὸν Θεὸ ὅτι ἐνήργησε ἢ ἔδωσε ὑπόστασι, ἀλλὰ **ἐδημιούργησε**.
- ✿ «...ὅτι ἀνάγκη μεταποιηθῆναι τὸν κόσμον, εἰ μέλλοι καὶ ἡ τῶν ψυχῶν κατάστασις πρὸς ἕτερον εἶδος ζωῆς μεταβάλλειν. Ὡσπερ γὰρ ἡ παρούσα ζωὴ συγγενὴ ἔσχε τοῦ κόσμου τούτου τὴν φύσιν· οὕτω καὶ ἡ μέλλουσα τῶν ψυχῶν ἡμῶν διαγωγὴ οἰκείαν τῇ καταστάσει ὑποδέξεται τὴν λῆψιν. Οἱ δὲ τοσοῦτον ἀπέχουσιν ὡς ἀληθέσι τούτοις προσέχειν, ὥστε καὶ πλατὺν γέλωτα καταχέουσιν ἡμῶν περὶ συντελείας τοῦ κόσμου τούτου καὶ παλιγενεσίας αἰῶνος ἀπαγγελόντων.»
Δηλ. «Εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταποιηθεῖ ὁ κόσμος, εἴν πρόκειται καὶ ἡ τῶν ψυχῶν κατάστασις νὰ μεταβληθεῖ πρὸς ἄλλο εἶδος ζωῆς. Διότι ὅπως ἡ παρούσα ζωὴ εἶχε τὴν φύσιν τῆς συγγένειας μετὰ τὸν κόσμον αὐτό, ἔτσι καὶ ἡ μέλλουσα στὴν ὁποία θὰ διαβιούσιν οἱ ψυχές, θὰ μετασχεῖ στὴν οἰκεία μετὰ αὐτὴν κατάσταση». Ὡστε εἶναι γιὰ γέλια οἱ θεωρίες γιὰ ἀέναο ἀνακύκλωση τοῦ Σύμπαντος, ἀφοῦ ἡ μελλοντικὴ μας κατάσταση θὰ εἶναι πνευματικὴ, καὶ τὸ υλικὸ Σύμπαν δεν μπορεῖ παρά νὰ προσαρμοστεῖ στὴ νέα αὐτὴ κατάσταση. (Τὰ προηγηθέντα εἶναι ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν α' ομιλία).
- ✿ «'Ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· οὐκ ἐξ ἡμισείας ἑκάτερον, ἀλλ' ὅλον οὐρανὸν καὶ ὅλην γῆν, αὐτὴν τὴν οὐσίαν τῷ εἶδει συνειλημμένην». Ὁ οὐρανός δηλ. καὶ ἡ γῆ εἶναι τῆς αὐτῆς οὐσίας, ἀπὸ τα ἴδια υλικά συστατικά, καὶ ἐγέναν πλήρη, χωρὶς νὰ τους λείπει κάτι.
- ✿ «'Ἐγένετο οὖν ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ. Τὸ ἡμερονύκτιον λέγει. Καὶ οὐκέτι προσηγόρευσεν, ἡμέρα καὶ νύξ, ἀλλὰ τῷ ἐπικρατοῦντι τὴν πᾶσαν προσηγορίαν ἀπένειμε». Δηλ. ἡ ἐκφραση «ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωΐ» υποδηλώνει τὸ 24ωρο, τὸ ὁποῖο συνολικὰ ὀνομάζεται «ἡμέρα».

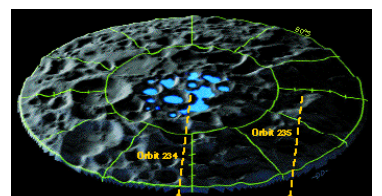
✿ «Ὁ δὴ καὶ τοῦ αἰῶνος ἴδιον, εἰς ἑαυτὸν ἀναστρέφειν, καὶ μηδαμοῦ περατοῦσθαι. Διὰ τοῦτο τὴν κεφαλὴν τοῦ χρόνου οὐχὶ πρῶτην ἡμέραν, ἀλλὰ μίαν ὠνόμασεν· ἵνα καὶ ἐκ τῆς προσηγορίας τὸ συγγενὲς ἔχη πρὸς τὸν αἰῶνα...» Καὶ «...Ὡστε κἂν ἡμέραν εἶπης, κἂν αἰῶνα, τὴν αὐτὴν ἐρεῖς ἔννοϊαν. Εἴτε οὖν ἡμέρα ἢ κατάστασις ἐκείνη λέγοιτο, μία ἐστὶ καὶ οὐ πολλαί· εἴτε αἰὼν προσαγορεύοιτο, μοναχὸς ἂν εἴη καὶ οὐ πολλοστός. Ἵνα οὖν πρὸς τὴν μέλλουσαν ζωὴν τὴν ἔννοϊαν ἀπαγάγη, μίαν ὠνόμασε τοῦ αἰῶνος τὴν εἰκόνα, τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἡμερῶν, τὴν ὁμήλικα τοῦ φωτός, τὴν ἁγίαν Κυριακὴν, τὴν τῆ ἀναστάσει τοῦ Κυρίου τετιμημένην. Ἐγένετο οὖν ἐσπέρα, φησὶ, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα μία.»

Σπαιδαιότατο αὐτὸ το ἀπόσπασμα διότι καθορίζει ὅτι τὸ βάρος πέφτει στο «μία» καὶ στὴν ἀλληγορικὴ προσημείωση τῆς **Κυριακῆς**, καὶ ὄχι στο ἀκριβὲς σύμφωνα με τὰ σημερινὰ δεδομένα μήκος τοῦ χρόνου τῆς «μίας ἡμέρας». Ἡ μία ἡμέρα μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ἕνας αἰὼν, οποιασδήποτε «διαρκείας», μὴ σχετιζομένης με τὴν τρέχουσα ἔννοια τοῦ χρόνου, πάντως ἕνας, καὶ ὄχι πρῶτος, καὶ ὄχι πολλοὶ αἰῶνες, οὔτε πρῶτη ἡμέρα, (ἀν καὶ εἶναι καὶ πρῶτη, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν βαρύνει – σχεδὸν δὲν μετράει!), οὔτε πολλὲς ἡμέρες!! Ἀπὸ αὐτὸ το ἐδάφιο προκύπτει ὅτι ἡ Δημιουργία δὲν ἔτρεχε τότε μέσα σε χρόνο γραμμικὰ ἀνάλογο τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἔτσι ὅπως τὸν υπολογίζουμε τώρα. Ἐπομένως εἶναι χωρὶς νόημα νὰ μιλάμε γιὰ δισεκατομμύρια χρόνια ἢ μόνο γιὰ δευτερόλεπτα διάρκεια, διότι **ο χρόνος τότε** ὅποιος καὶ νὰ ἦταν δὲν ἦταν μὴ γραμμικὴ επέκταση πρὸς τὰ πίσω τοῦ σημερινοῦ! Καὶ πράγματι ἀφοῦ πέρασαν πολλοὶ αἰῶνες ἀπὸ τότε ποῦ το ἐπισημαίνει αὐτὸ ὁ Μέγας Βασίλειος, ἡ Φυσικὴ ἀρχισε νὰ καταλαβαίνει ὅτι **ο χρόνος εἶναι καὶ αὐτὸς μὴ διάσταση τοῦ κόσμου μας**, καὶ ὅτι αὐξομειώνεται μάλιστα ἡ ροὴ τοῦ σε σχέση με τὶς μάζες καὶ τὰ πεδία τῶν δυνάμεων, καὶ βέβαια ὄχι κατ' ἀνάγκην γραμμικὰ καὶ σε ἀναλογία με τὴ σημερινὴ κατάσταση. Ἐδῶ ἀσθυμηθούμε τὶς καμπύλες τοῦ χρόνου ποῦ προσπαθοῦσε νὰ ἐπιλύσει ὁ **Αἰνστάιν** μέσω τοῦ Ἑλληνα δασκάλου τοῦ, **Κ. Καραθεοδωρῆ**, στὸν ὁποῖο ἔγραφε: «...Ἀν θέλετε νὰ μπείτε στὸν κόπο νὰ μου ἐκθέσετε ἐπιπλέον καὶ τοὺς κανονικοὺς μετασχηματισμοὺς, θὰ βρεῖτε σε μένα ἕναν ευγνώμονα καὶ ευσυνείδητο ἀκροατὴ. Ἀν, ὅμως, λύσετε τὸ πρόβλημα τῶν κλειστῶν γραμμῶν τοῦ χρόνου, θὰ σταθῶ μπροστὰ σας με τὰ χέρια σταυρωμένα...!» (Γράμμα τοῦ Αἰνστάιν πρὸς τὸν Καραθεοδωρῆ, ποῦ βρῆκε ἡ κόρη τοῦ τελευταίου). Γνωσιολογικὰ οἱ καμπύλες τοῦ Αἰνστάιν μᾶς βοήθησαν. Δὲν ἔχουν νόημα ὅμως γιὰ τὴν αἰωνιότητα γιὰ τὴν ὁποία οἱ θεοφόροι Πατέρες μιλοῦν ἐξίσου (ἀδιάφορα) ὡς **8^η ἡμέρα**, ἢ ὡς **μελλοντικὸ αἰῶνα**. Καὶ στὴν «μία» ἡμέρα δὲν ὑπάρχει ἡ δυνατότητα ἀνάλογης χρονομέτρησης, με τὸ χρόνο ποῦ μετράμε τώρα. Ὑπάρχει ὅμως, ὅπως καὶ γιὰ τὶς ἄλλες ἡμέρες, χρόνος με ἀπροσδιόριστη γιὰ τὰ σημερινὰ δεδομένα ροή, **καὶ ὑπάρχει ἡ ἀντιστοίχιση** σε κατάσταση **φωτεινὴ** (ἡμέρας) καὶ **σκοτεινὴ** (νυκτός), παρ' ὅτι δὲν ὑπῆρχε ἀκόμη ἥλιος!: «Ἐγένετο ἐσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα μία.» Ὅπως ἐξηγεῖ καὶ ὁ θαυμάσιος Ἀνδρέας ὁ δια Χριστόν σαλός, τὸ πρῶτο δημιουργήμα τοῦ Θεοῦ ὑπῆρξε ὁ χρόνος (οἱ αἰῶνες). Διότι τὰ «γεγονότα» τῆς κτίσεως ἔπρεπε νὰ γίνονται μέσα σε χρόνο.

Ἀν ὅμως ἔτσι τίθεται τὸ θέμα τοῦ χρόνου ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργίας, τότε πῶς μετράμε, στὴν Ἐκκλησία, ἔτη ἀπὸ κτίσεως Κόσμου; Ἡ ἐκφραση αὐτὴ, πράγματι, πρέπει νὰ θεωρεῖται ὅτι σημαίνει ὄχι ἀπὸ τότε ποῦ ἀρχισε νὰ κτίζεται ὁ Κόσμος, ἀλλὰ ἀπὸ τότε ποῦ συμπληρώθηκε ἡ δημιουργία με τοὺς πρωτοπλάστους, δηλ. **«ἀπὸ Ἀδάμ»** κατὰ ἀκριβέστερη ἐκφραση. Κατὰ τὸ ἴδιο σκεπτικὸ, οἱ ἐπτὰ ἡμέρες τῆς Δημιουργίας, εἶναι μὲν πλήρως ἀντίστοιχες στὶς σημερινὲς ἡμέρες, δηλ. ἔχουν ἐσπέρας, πρωί κλπ, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ὑπάρχει γνωστὴ «διάρκεια» κατὰ τὴν τωρινὴ ἀντίληψη τοῦ χρόνου, σ' αὐτὲς τουλάχιστον ποῦ δημιουργήθηκαν πρὶν τὸν ἥλιο, καὶ ἰδιαίτερα στὴν «μία». (Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν β' ομιλία).

✿ «Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω στερεώμα ἐν μέσω τοῦ ὕδατος, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὸ στερεώμα· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεός ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος... Καὶ «...Μὴ παραδράμη δὲ ἡμᾶς μὴδὲ ἐκεῖνο ἀπαρασῆμαντον, ὅτι μετὰ τὸ προστάξει τὸν Θεὸν, Γενηθήτω στερεώμα, οὐκ εἴρηται ἀπλῶς, καὶ ἐγένετο στερεώμα· ἀλλὰ, Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὸ στερεώμα· καὶ πάλιν, Διεχώρισεν ὁ Θεός.»

Ἐδῶ μιλάει γιὰ ὕδωρ ἐπίγειο (ὑποκάτω τοῦ στερεώματος), καὶ ὕδωρ οὐράνιο (ἐπάνω τοῦ στερεώματος), κάτι ποῦ τώρα καὶ

Νερό (παγωμένο) στὴ Σελήνη, ἀπὸ φωτογραφία τῆς NASA

πειραματικά ξέρουμε ότι υπάρχει. Διότι ξέρουμε ότι υπάρχει γύρω από τη γη προστατευτικό στρώμα υδροξυλίων, δηλ. νερό χωρίς ένα υδρογόνο στο μόριό του, και επίσης παγωμένο νερό στους περισσότερους πλανήτες του ηλιακού μας συστήματος, ακόμη και στη Σελήνη, σε αστεροειδείς, κλπ. Επίσης τονίζεται μετά το αρχικό πρόσταγμα «Γενηθήτω στερέωμα», η εργασία του Θεού για να πραγματοποιηθεί αυτό: «Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα» και «Διεχώρισεν ὁ Θεός». Ἄρα υποδηλώνεται κάποια ακολουθία ενεργειών, μετά το αρχικό πρόσταγμα, προκειμένου να ολοκληρωθούν οι εργασίες αυτές. Επομένως γίνεται φανερό ότι η δημιουργία εξελίσσεται σταδιακά μετά την πρώτη απόφαση του Θεού που προκάλεσε την δημιουργία της ύλης στο ξεκίνημα του χρόνου (εν αρχή ἐποίησεν ὁ Θεός), και της πραγμάτωσης των διαστάσεων του χώρου (τον Ουρανόν και την Γην), αν και ενδιάμεσα λαμβάνονται και άλλες θεμελιώδεις αποφάσεις από τον Θεό (γενηθήτω στερέωμα κλπ). Μοιάζει αυτό με τον κατασκευαστή οικείας, που αφού σχεδίασε και κατασκεύασε τον σκελετό της οικοδομής, συνεχίζει να παίρνει αποφάσεις για το τι ξύλα θα χρησιμοποιήσει σε πατώματα και ταβάνια, με τι μάρμαρα θα επενδύσει τις όψεις κλπ, και έτσι σταδιακά ολοκληρώνει το έργο. (Αποσπάσματα από την γ' ομιλία).

✿ «Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, συναθρήτω τὰ ὕδατα εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. Οὐκ εἶπε, καὶ ὀφθήτω ἡ γῆ, ἵνα μὴ πάλιν αὐτὴν ἀκατάσκευον ἐπιδείξῃ, πηλώδη οὖσαν, καὶ ἀναμειγμένην τῷ ὕδατι, οὕτω τὴν οἰκείαν ἀπολαβοῦσαν μορφήν οὐδὲ δύναμιν. Ὁμοῦ δὲ, ἵνα μὴ τῷ ἡλίῳ τὴν τοῦ ἀναξηραίνειν τὴν γῆν αἰτίαν προσθῶμεν, πρεσβυτέραν τῆς τοῦ ἡλίου γενέσεως τὴν ξηρότητα τῆς γῆς ὁ δημιουργὸς παρεσκεύασεν». Δηλ. ὁ Θεὸς εἶπε να φανεί η ξηρά και όχι η γη. Αφ' ενός για να μην νομισθεί ότι ανακατασκευάζεται γη, αφ' ετέρου δε για να μην θεωρηθεί ότι ευθύνεται ὁ ἥλιος για τὴν ξηρότητα τῆς γῆς, διότι ὁ ἥλιος δεν εἶχε ἀκόμη κατασκευασθεί. (Απόσπασμα από την δ' ομιλία).

✿ «Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπείρον σπέρμα κατὰ γένος, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν κατὰ γένος, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ.» Καὶ «Ἦ γὰρ τότε φωνή, καὶ τὸ πρῶτον ἐκεῖνο πρόσταγμα, οἷον νόμος τις ἐγένετο φύσεως, καὶ ἐναπέμεινε τῇ γῆ, τὴν τοῦ γεννᾶν αὐτῇ καὶ καρποφορεῖν δύναμιν εἰς τὸ ἐξῆς παρεχόμενος. Βλαστησάτω ἡ γῆ. Πρῶτόν ἐστιν ἐν τῇ γενέσει τῶν φυομένων ἡ βλάστησις· ἔπειτα, ὅταν προκύψῃ μικρὸν τὰ βλαστήματα, βοτάνη γίνεται· εἴτ' ἐπειδὴν ἀυξηθῆ, χόρτος ἐστὶ, κατὰ μικρὸν διαρθρουμένων τῶν φυομένων, καὶ μέχρι τῆς ἐπὶ τὸ σπέρμα τελειώσεως προϊόντων». Δηλ. ὁ Θεὸς εἶπε να βλαστήσει η γη βοτάνη από χόρτα, και ἔπειτα σταδιακά να αυξηθεί το κάθε φυτό, μέχρι να αποδώσει καρπό. Το πρόσταγμα αὐτὸ υπῆρξε νόμος, για να ανακυκλώνεται η ζωή στον φυτικό κόσμο.

«... Ἐπειδὴ τινες οἴονται τὸν ἥλιον αἴτιον εἶναι τῶν ἀπὸ τῆς γῆς φυομένων, τῇ ὀλκῇ τοῦ θερμοῦ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τὴν ἐκ τοῦ βάθους δύναμιν ἐπισπώμενον, διὰ τοῦτο πρεσβυτέρα τοῦ ἡλίου ἢ περὶ γῆν διακόσμησις· ἵνα καὶ τοῦ προσκυνεῖν τὸν ἥλιον, ὡς αὐτὸν τὴν αἰτίαν τῆς ζωῆς παρεχόμενον, οἱ πεπλανημένοι παύσωνται».

Δια τῆς «Γενέσεως» ὁ Θεὸς παρέδωσε στον Μωϋσῆ ἕνα βιβλίο αναιρετικὸ των πλανῶν και κακοδοξιών του αρχαίου κόσμου, ὅπως πχ τῆς λατρείας του ἡλίου σαν πηγῆς τῆς ζωῆς, τὴν ὁποία καταργεῖ η συνεχῆς αναφορὰ τῆς Γενέσεως στα δημιουργικὰ προστάγματα: «Εἶπεν ὁ Θεός και ἐγένετο ...». Αναιρετικὸ τῆς ηλιολατρείας εἶναι και τὸ ὅτι η ξηρά καθὼς και η βλάστηση ἐγιναν πριν ἀπὸ τον ἥλιο. Αλλά και πολλές μεταγενέστερες πλάνες καταπολεμοῦνται ἀπὸ τα θεόπνευστα λόγια του Μωϋσῆ στην Γένεση. Η φράση «βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπείρον σπέρμα κατὰ γένος» ἀποκαλύπτει σε κάθε φιλόθεο, ὅτι τα γένη του φυσικοῦ κόσμου και ὅπως θα δούμε πιο κάτω και του ζωϊκοῦ, δημιουργήθηκαν ὀχι ἐξελικτικά, κατὰ τους Δαρβινιστές, ἀλλά με τὸ πρόσταγμα του Θεοῦ. Η προσαρμοστικότητα σε ἐναλλαγή συνθηκῶν δεν προκαλεῖ καινούργια γένη, και δεν ἔχει σχέση με τὴν κατὰ τον Δαρβίνο ἐξέλιξη. (Αποσπάσματα ἀπὸ την ε' ομιλία).

✿ «Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ὥστε διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτός». Καὶ «...Εἰς φαῦσιν, φησὶν, ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰ προειλήφει τοῦ φωτὸς ἡ γένεσις, πῶς νῦν ὁ ἥλιος πάλιν εἰς φαῦσιν λέγεται γεγονέναι»; «...Ἔστι δὲ οὐδὲν μαχόμενον τοῦτο τοῖς περὶ τοῦ φωτὸς εἰρημένοις. Τότε μὲν γὰρ αὐτῇ τοῦ φωτὸς ἡ φύσις παρήχθη· νῦν δὲ τὸ ἡλιακὸν τοῦτο σῶμα ὄχημα εἶναι τῷ

πρωτογόνῳ ἐκείνῳ φωτὶ παρεσκευάσται. Ὡς γὰρ ἄλλο τὸ πῦρ, καὶ ἄλλο ὁ λύχνος· τὸ μὲν τὴν τοῦ φωτίζειν δύναμιν ἔχον, τὸ δὲ παραφαίνεται τοῖς δεομένοις πεποιημένον...»

Το πρωτόγονο φως που δημιουργήθηκε κατά την «μία» ημέρα είναι της αυτής ουσίας με τους φωστήρες, οι οποίοι έγιναν τώρα το όχημά του, διευκρινίζει σαν σύγχρονος αστροφυσικός ο Μέγας Βασίλειος. Ἡ μάλλον φαίνεται πως ἐδῶ δεν ξέφυγε ἀπὸ τὴν ἀλήθεια ἡ σύγχρονη ἐπιστήμη! (Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν στ' ομιλία).

✿ «Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἐρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν κατὰ γένος, καὶ πετεινὰ πετόμενα κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ κατὰ γένος». Καὶ «...Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα κατὰ γένος. Ἔτερον γένος τὸ κητῶδες, καὶ τὸ τῶν λεπτῶν ἰχθύων ἕτερον. Πάλιν ἐν τοῖς ἰχθύσι μυρίαὶ διαφοραὶ κατὰ γένη διηρημένα· ὧν καὶ ὀνόματα ἴδια, καὶ τροφή παρηλλαγμένη, καὶ σχῆμα καὶ μέγεθος καὶ σαρκῶν ποιότητες, πάντα μεγίσταις διαφοραῖς ἀλλήλων κεχωρισμένα, καὶ ἐν ἑτέροις καὶ ἑτέροις εἶδεσι καθεστῶτα...» Τα γένη καὶ ἐδῶ ὅπως καὶ στὸν φυσικὸ κόσμον δημιουργοῦνται ἀμέσως, με τὸ πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ, καὶ ὄχι κατόπιν ἐξελίξεως ἢ τυχαίας μεταβολῆς. (Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν ζ' ομιλία).

✿ «Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα καὶ ἐρπετὰ καὶ θηρία κατὰ γένος. Καὶ ἐγένετο οὕτως. Ἦλθε τὸ πρόσταγμα ὁδῶ βαδίζον, καὶ ἀπέλαβε καὶ ἡ γῆ τὸν ἴδιον κόσμον. Ἐκεῖ, Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἐρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν· ὦδε, Ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν. Ἐμψυχος ἄρα ἡ γῆ; καὶ χώραν ἔχουσιν οἱ ματαιόφρονες Μανιχαῖοι, ψυχὴν ἐντιθέντες τῇ γῆ; Οὐκ ἐπειδὴ εἶπεν, Ἐξαγαγέτω, τὸ ἐναποκείμενον αὐτῇ προήνεγκεν, ἀλλ' ὁ δοὺς τὸ πρόσταγμα, καὶ τὴν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτῇ δύναμιν ἐχαρίσατο. Οὔτε γὰρ ὅτε ἤκουσεν ἡ γῆ, Βλαστησάτω βοτάνην χόρτου καὶ ξύλον κάρπιμον, κεκρυμμένον ἔχουσα τὸν χόρτον ἐξήνεγκεν· οὐδὲ τὸν φοίνικα, ἢ τὴν δρῦν, ἢ τὴν κυπάρισσον κάτω που ἐν ταῖς λαγόσιν ἑαυτῆς ἀποκεκρυμμένα ἀνῆκε πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν· ἀλλ' ὁ θεῖος λόγος φύσις ἐστὶ τῶν γινομένων. Βλαστησάτω ἡ γῆ· οὐχ ὅπερ ἔχει προβαλλέτω, ἀλλ' ὁ μὴ ἔχει κτησάσθω, Θεοῦ δωρουμένου τῆς ἐνεργείας τὴν δύναμιν».

Ἡ γη δεν ἔχει κρυμμένη μέσα της τη δύναμη να παράγει ἐμψυχα, λέγει ἐδῶ ὁ Μέγας, ἀληθινά, Βασίλειος, οὔτε καν φυτὰ, ἀλλὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ ἐχάρισε αὐτῇ τὴ δύναμη, καὶ ἐπομένως δεν ἔχει ψυχὴ ἡ γη ὅπως ἔλεγαν οἱ Μανιχαῖοι καὶ οἱ πανθεῖστες ὅμοιοί τους. (Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν η' ομιλία).

✿ «Καὶ γὰρ οὐκ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον. Οὐδὲ ἐπειδὴ οἱ τὰ περὶ κόσμου γράψαντες πολλὰ περὶ σχημάτων γῆς διελέχθησαν, εἴτε σφαιρῶν ἐστίν, εἴτε κύλινδρος, εἴτε καὶ δίσκῳ ἐστὶν ἐμφερῆς ἡ γῆ, καὶ ἐξίσου πάντοθεν ἀποτετόρνευται, ἢ λικνοειδῆς ἐστὶ, καὶ μεσόκοιλος (πρὸς πάσας γὰρ ταύτας τὰς ὑπονοίας οἱ τὰ περὶ τοῦ κόσμου γράψαντες ὑπηνέχθησαν, τὰ ἀλλήλων ἕκαστος καταλύοντες), οὐ παρὰ τοῦτο προαχθήσομαι ἀτιμότεραν εἰπεῖν τὴν ἡμετέραν κοσμοποιίαν, ἐπειδὴ οὐδὲν περὶ σχημάτων ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων Μωϋσῆς διελέχθη, οὐδὲ εἶπε δέκα καὶ ὀκτῶ μυριάδας σταδίων τὸ περίμετρον ἔχειν τῆς γῆς· καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς σκίασμα, ἐν τῇ ὑπὸ γῆν τοῦ ἡλίου κινήσει, ἐπὶ πόσον χωρεῖ τοῦ ἀέρος οὐ διεμέτρησε· καὶ πῶς τοῦτο τῇ σελήνῃ προσενεχθὲν τὰς ἐκλείψεις ποιεῖ. Ἐπειδὴ τὰ μηδὲν πρὸς ἡμᾶς ὡς ἄχρηστα ἡμῖν ἀπεσιώπησεν· ἄρα τούτου ἔνεκεν ἀτιμότερα ἡγήσομαι τῆς μωρανθείσης σοφίας τὰ τοῦ Πνεύματος λόγια; ἢ μάλλον δοξάσω τὸν μὴ ἀπασχολήσαντα τὸν νοῦν ἡμῶν ἐπὶ τὰ μάταια, ἀλλὰ πάντα εἰς οἰκοδομὴν καὶ καταρτισμὸν τῶν ψυχῶν ἡμῶν γραφῆναι οἰκονομήσαντα;...»

Ἐδῶ μας ἀποκαλύπτει ὁ Μέγας Βασίλειος τὶς πολλὰς γνώσεις που εἶχε περὶ τῶν διαφόρων θεωριῶν γιὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος τῆς Γῆς. Καὶ ὅμως τὶς παρακάμπτει διὰ νὰ μὴ γεμίσει τὸ νοῦ τῶν ἀκροατῶν του με μάταια πράγματα, ὅπως λέγει. Δεν ἀγνοεῖ ὅμως τὴ θεωρία τοῦ σφαιρικοῦ σχήματος τῆς Γῆς, οὔτε ὅτι ἡ περίμετρος τῆς Γῆς υπολογιζόταν τότε σε περ. 18 μυριάδες =180.000 στάδια ἢ 33,5 εκατ. μέτρα, ἐναντι τῶν περ. 40 εκ. μέτρων που γνωρίζομε σήμερα! Γιατί ἔπρεπε νὰ κινηθεῖ ἀπὸ τοὺς παπικοὺς ἡ Ἱερά Ἐξέταση ἐναντίον τοῦ Γαλιλαίου καὶ τοῦ Κοπέρνικου, ἀφοῦ πολλοὺς αἰῶνες ἐνωρίτερα βασικὰ σημεῖα τῆς θεωρίας τοὺς ἦταν γνωστά, καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐπιστημονικῆς σκέψεως ἦταν ἐλεύθερος, ὅπως βλέπομε καὶ ἀπὸ τὸν τρόπο που διεξέρχεται τὸ θέμα ὁ Μέγας Βασίλειος; **Ἀν διάβαζαν οἱ παπικοὶ τοῦ Μεσαίωνα (ἀλλὰ καὶ οἱ σημερινοί) τὰ συγγράμματα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας δεν θα ἔπεφταν σε ολέθριες γκάφες!** (Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν θ' ομιλία).

- ΛΕΟΝΤΙΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ -

www.imdleio.gr